

Niemiecka pomoc wojskowa dla Ukrainy: nowy model wsparcia?

Lidia Gibadło, Jacek Tarociński

14 lipca podczas wizyty w Waszyngtonie minister obrony Niemiec Boris Pistorius (SPD) potwierdził gotowość zakupu przez RFN dwóch systemów obrony powietrznej Patriot. Miałyby one najprawdopodobniej zastąpić dwie baterie, które Niemcy prześlą Ukrainie. Wcześniej szef grupy ds. Ukrainy w federalnym resorcie obrony generał Christian Freuding poinformował, że pod koniec lipca na front trafią pierwsze bezzałogowe systemy dalekiego zasięgu sfinansowane przez Niemcy i wyprodukowane przez ukraiński przemysł zbrojeniowy. W kolejnych miesiącach ich liczba ma być „trzycyfrowa”. Nie jest pewne, o jakie systemy chodzi: media informowały o podpisaniu przez RFN i Ukrainę umowy na sfinansowanie ponad 500 dronów dalekiego zasięgu Antonow-196. Pod koniec czerwca podczas wizyty w Kijowie w towarzystwie przedstawicieli niemieckiego przemysłu zbrojeniowego minister spraw zagranicznych Johann Wadephul (CDU) zadeklarował zwiększenie pomocy i rozszerzenie współpracy wojskowej z Ukrainą, w ramach której Niemcy miałyby jej dostarczać elementy do produkcji i utrzymania bezzałogowych systemów uderzeniowych oraz pocisków balistycznych i manewrujących o zasięgu do 2,5 tys. km.

Już w maju – w obliczu kontynuowania ataków przez Rosję i niepewności wokół amerykańskiego wsparcia – kanclerz Friedrich Merz zapowiadał gotowość zintensyfikowania pomocy wojskowej dla Kijowa. Ze względu na ograniczone możliwości produkcyjne niemieckiego i europejskiego przemysłu zbrojeniowego Berlin wydaje się wdrażać nowy model wsparcia – opierający się na finansowaniu zakupów z USA oraz produkowaniu broni na Ukrainie (tzw. model duński).

Komentarz

- **Zakres przedstawianego przez niemiecki rząd wsparcia wojskowego dla Ukrainy czyni z RFN formalnie drugiego największego donatora pomocy po USA.** Berlin deklaruje, że jej wartość od 24 lutego 2022 r. wraz z środkami „zabezpieczonymi” na kolejne lata sięga 38 mld euro. Z informacji tamtejszych władz wynika, że do 31 marca br. całość dotychczasowej pomocy militarnej Niemiec dla Ukrainy wyniosła 15 mld euro. W samym 2024 r. RFN przeznaczyła na ten cel 7,1 mld euro, a według projektu budżetu na 2025 r. planuje wyasygnować jeszcze 8,3 mld euro (zob. wykres w Aneksie). Dotychczas Berlin kwalifikował jako pomoc wojskową dla Ukrainy wartość sprzętu zakontraktowanego dla niemieckich sił zbrojnych w miejsce uzbrojenia deklarowanego i przekazanego Kijowowi z zasobów Bundeswehry oraz zamówień komercyjnych złożonych (choć niekoniecznie

zrealizowanych) przez stronę ukraińską u niemieckich firm zbrojeniowych i finansowanych przez RFN (zob. [Niemcy zwiększają środki na wsparcie wojskowe dla Ukrainy](#)). Od kwietnia br. nie upublicznia się szczegółowych danych dotyczących rodzajów uzbrojenia dostarczanego Ukrainie oraz ich wartości. To pokłosie przyjęcia przez kanclerza Merza polityki „strategicznej niejednoznaczności”, zakładającej ich utajnienie (zob. [Polityka zagraniczna Friedricha Merza – protokół otwarcia](#)).

- **Nowy model niemieckiej pomocy, polegający na zakupach uzbrojenia i sprzętu wojskowego (UiSW) w USA oraz dostarczaniu komponentów do produkcji na Ukrainie, może przyczynić się do zwiększenia wydajności niemieckiego wsparcia wysiłku zbrojnego Kijowa.** Dotychczasowe donacje RFN składają się z trzech elementów: starszego UiSW przekazywanego z zasobów Bundeswehry, nowego, zamawianego w niemieckim przemyśle zbrojeniowym, oraz modernizowanego, wycofanego już ze służby. Pokażna deklarowana wartość pomocy nie przekłada się na dużą ilość dostarczonego UiSW z racji wysokiego kosztu zamówionych dla Ukrainy w znacznej liczbie baterii obrony powietrznej krótkiego zasięgu IRIS-T SL (przekazano 11 z 24 zadeklarowanych systemów) oraz średniego zasięgu Patriot (trzy pełne baterie oraz cztery wyrzutnie) wraz z nieujawnioną liczbą pocisków PAC-2 GEM-T i PAC-3 CRI. Dodatkowy zakup dwóch baterii dla Kijowa sprawiłby, że Berlin odpowiadałby za dostarczenie aż połowy wszystkich ukraińskich systemów Patriot (przed donacjami na rzecz Kijowa RFN posiadała 12 baterii Patriot, a w 2024 r. podjęła decyzję o zakupie kolejnych ośmiu, choć nie wiadomo, kiedy miałyby zostać dostarczone). Pomimo deklaracji medialnych i listów intencyjnych dotyczących otwarcia fabryk niemieckiego przemysłu zbrojeniowego (głównie Rheinmetall) na Ukrainie wciąż nie ma dowodów na uruchomienie tam produkcji.
- **Niemiecki przemysł i siły zbrojne są zapóźnione technologicznie i koncepcyjnie w zakresie produkcji i użycia bezzałogowych systemów uderzeniowych.** Najprawdopodobniej dzięki współfinansowaniu ich wytwarzania na Ukrainie RFN uzyska możliwość skorzystania z bogatego ukraińskiego doświadczenia w tym obszarze. Berlin ofiarowuje Kijowowi znaczne ilości systemów bezzałogowych, z których większość to relatywnie nieduże aparaty rozpoznawcze: ogłoszono już dostarczenie ok. 2,6 tys. sztuk do 17 kwietnia br., a kolejne 3,6 tys. sztuk zadeklarowano. Dopiero od początku br. RFN przekazuje Ukrainie również drony uderzeniowe. Zapowiedziana dostawa tego typu bezzałogowych systemów dalekiego zasięgu jest owocem porozumienia z końca maja br., na bazie którego Berlin i Kijów zainicjowały kooperację na rzecz stworzenia szeregu środków rażenia na dalszych dystansach. Niemiecki przemysł ma dostarczać Ukrainie komponenty do budowy i utrzymania bezzałogowców, a także pocisków balistycznych i manewrujących o zasięgu do 2,5 tys. km, które mają być produkowane na Ukrainie.

ANEKS

Tabela 1. Niemieckie deklaracje i dostawy najważniejszych kategorii uzbrojenia (stan na 17 kwietnia)

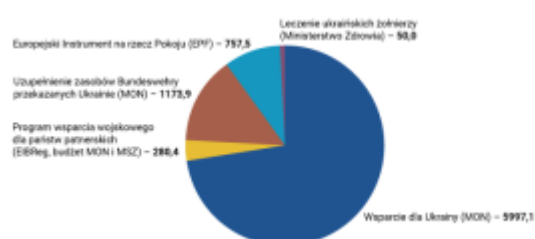
Typ	Zadeklarowane	Dostarczone	Uwagi
Czołgi			
Leopard 1A5, Leopard 1A5DK	135	103	w kooperacji z Danią i Holandią
Leopard 2A6	18	18	
Bojowe wozy piechoty (BWP)			
Marder 1A3	165	140	
Transportery opancerzone			
AUTO30 FDC	9	0	jako pojazdy kierowania ogniem dla RCH 155
Bandvagn 206 (BV206)	104	94	w tym 10 jako pojazdy ewakuacji medycznej, 11 w wersji dowodzenia, 5 w wersji warsztatu
Bronco	15	15	10 jako wozy dowodzenia, 5 jako wozy ewakuacji technicznej
nieokreślonego typu	66	48	

Artyleria lufowa			
Pzh 2000	44	25	18 zamówionych w przemyśle

Tabela 2. Niemiecka pomoc w ramach dostaw pierścieniowych

Donator	Donacja dla Ukrainy	Niemieckie wsparcie dla donatora
Chorwacja	30 czołgów M-84A4, 30 BWP M-80	144 mln euro (przeznaczone na zakup czołgów Leopard 2A8)
Czechy	38 czołgów T-72M1	28 czołgów Leopard 2A4, 2 wozy zabezpieczenia technicznego Bergepanzer 3
Grecja	40 BMP-1A1-Ost	40 BWP Marder 1A3
Portugalia	3 czołgi Leopard 2A6	20 mln euro (utrzymanie portugalskich czołgów Leopard 2A6)
Słowacja	30 BWP BVP-1	15 czołgów Leopard 2A4
Słowacja	1 bateria S-300	2 baterie MANTIS, 5 radarów LÜR
Słowenia	28 czołgów M-55	40 ciężarówek HX 8x8

Wykres. Planowana struktura finansowania niemieckiej pomocy dla Ukrainy w 2025 roku (w mln euro)

Źródło: *Entwurf eines Gesetzes über die Feststellung des Bundeshaushaltsplans für das Haushaltsjahr 2025*, Bundestag, 26.06.2025, bundestag.de, s. 38.